

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 27.05.1911**

Číslo ročníků: **1, 16**

Číslo výtisků: **1, 16**

Datum vydání čísla: **27.05.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

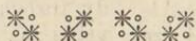
Stránky: ,

vání klidu a míru uzná za možné, vysloviti neprodleně a kategorickou formou svoje naprosto přátelské smýšlení vůči Cerné Hoře a tím přispěje k omezení válečného stavu a pomůže přivoditi eventualitu, aby Cernou Horou již učiněná mimořádná vojenská opatření byla odvolána. Carská vláda, již záleží na tom, aby mír byl zachován, neopomene se své strany doporučovati královské černoohorské vládě i nadále mírnost a klid.

Toto sdělení ruské vlády uveřejněno bylo Petrohradskou tel. agent. 23. května. Den na to ruský velvyslanec v Cařihradě měl s ministrem zahraničních záležitostí rozmluvu, aby učinil krok, ohlášený telegramem petrohradské telegrafní agentury. Kruhy Porty zachovaly o přeseném obsahu rozmluvy mlčení, přes to však zdůrazňovala úřední zpráva ministerstva zahraničních záležitostí, vydaná po rozmluvě, že přátelský duch panuje a sama slova rozmluvy

nikterak nesouhlasí se zprávou petrohradské telegrafní agentury. Ruský velvyslanec podle jiných zpráv prohlásil, že Cerná Hora chová následkem vojenských příprav Turecka obavy, a že učiní po případě některá protioopatření, jež by Cerná Hora finančně těžce pocítila. Proto žádá se Porta, aby umožnila Rusku upokojiti Cernou Horou. Ministr zahraničních záležitostí prý odpověděl, že rady k zachování klidu a neutrality v Cetyni by byly účinnější. Telegram petrohradské telegrafní agentury způsobil v parlamentních kruzích a v úředních kruzích Porty nelibost. Proslýchalo se, že ministr zahraničních záležitostí vyslovil ruskému velvyslanci svůj podiv nad předechozím uveřejněním sdělení, nad čímž velvyslanec projevil svoje živé politování.

Takové politování je ovšem pouhá formalita, jež na věci ničeho nezmění.

D O P I S Y .

Kopče (Volyn. gub., Luck. új.).

Osada Kopče byla založena sousedy V. Lhotákem, M. Vaníčkem i druhými r. 1875. Je čistě česká, obydlená 43 rodinami s 260 členy. Všichni osadníci se zabývají polním hospodářstvím a pěstěním chmele. Země máme okolo 300 desjatin a na 100 desjatin najímáme již přes 30 let od hraběte Menčinského, jemuž platíme 8 rublů z desjatin. Vlastních svých pozemků rozšiřovati nemůžeme, neboť není od koho kupovati.

Půda byla při našem příchodu ve velmi špatném stavu. Vzdělaných polí bylo málo, většina pozemků byla pokryta špatným křovinatým lesem a bařinami. Nyní, po důkladném zpracování, rodí nám dobře. Někteří hospodáři mají pěkné kusy lesa. Pěstujeme všechny druhy obilí, jen ječmene málo, poněvadž se u nás nevede. Za to však se zde daří chmeli, jehož máme asi 1800 kop.; naše chmelnice jsou úrodné a dávají dobré zboží, jež si sami kupejí chválí. Dobytkářství stojí u nás na prostředním stupni. Koně máme pěkné a odchováváme mnoho hříbat. Zahrady máme všichni v dobrém stavu. Umělých hnojiv, používáme málo, máme dosud dostatek přirozeného hnoje, který také kupujeme u ruských sedláků v okolních vsehch.

V obci jsou tři obchody smíšeným zbožím, dva hostince. Vodky u nás bohudik není. Z řemeslníků máme dva kováře, dva truhláře, dva krejčí, jednoho sedláře, a dva obuvníky. Ostatní řemesla zde vůbec nejsou zastoupena, takže mnoho výrobků kupujeme ve městech. Remeslníci naši zabývají se také polním hospodářstvím více, než řemeslem. Ze závodů máme jen větrný mlýn o dvou složeních a dvě malé cihelny s 12 dělníky.

Naši hospodáři jsou nyní v dobrem postavení a zčásti i zámožní. Bankovní dluh jsme již zaplatili, takže majetek máme čistý. Drobných dluhů je také málo, větší část sousedů má spíše hotové peníze. Hospodáři mají po 2, 5, 10 a 20 desjatinách. Průměrná zámožnost obnáší 3 tisíce rublů.

Volební právo v prvním sboru nemá u nás nikdo; ve druhém jsou asi čtyři, ve třetím deset voličů.

Školu máme ministerskou, trojtřídní s českým učitelem p. Martinem, který absolvoval duchovní seminář. Děti tam chodí 47, z nich 43 české, 4 ruské. Vyučuje se pouze rusky. Na školu platíme 173 ruble ročně, ostatní poskytuje stát.

Cesky čtou a píší u nás skorem všichni, rusky asi polovice. Střední školy navštěvují pouze dva Reblové, vysoké nikdo.

Vyznání jsme pravoslavného

(od r. 1887), až na 3 katolické rodiny. Dříve u nás bylo několik evangeliků z Moravy, z těch se pak stali baptisté; vystěhovali se později do Ameriky.

Ctenářů je u nás několik, někteří hospodáři si však celý rok ničeho nepřečtou. Máme něco málo českých i ruských knih, odebíráme Čechoslovana, Českého rolníka, Americký list, Besedy lidu, Počajevský list u Ежедневного газету.

Spolků nemáme; rádi bychom založili spolek vzájemného pojišťování proti ohni, ale velkou překážkou je nám nedostatek kapitálu.

Naši ruští sousedé vzali si z nás dobrý příklad, chmele sice nepěstují, za to však pšenici, brambory i ostatní hospodářské plodiny. Odchovávají pěkné koně, chovají dobré dojnice a krmí mnoho vepřového jatečního dobytka. Všichni mají malé sady a dva se zabývají vzorným včelařstvím. Zijeme s nimi v dobrém přátelství a oni uznávají, že našim vlivem zvelebili své hospodářství a získali na jmění.

Josef Rebl.

Sofievka (Volyn. gub. Dubensk. új.)

Sofievka byla založena r. 1883 asi 25 českými a moravskými rodinami, které původně najaly půdu, již koupily ve vlastnictví teprve r. 1899 v rozměru 661 desj.; k tomu později přikoupeno ještě 38 1/2 desj. Za desjatinu bylo zaplacen 132 rub., dnes má cenu 500 — 600 rub. V době založení osady byly pozemky většinou pod lesem, jen 80 desj. bylo orné půdy. Dnes ovšem je vše již přeměněno v úrodná pole.

Osada čítá nyní 78 českých, 2 polské a 4 ruské rodiny; obyvatel má 477 duší. Všichni osadníci se zabývají polním hospodářstvím. Pěstují se všechny druhy obilí, chmel, dobytkařství a sadařství. Chmele je přes 3000 kop. a stále se přisazuje. Hospodáři se intenzivně, umělých hnojiv se však užívá ještě málo. Zacích strojů máme 17; mlátičku, mlýnek na čišťení obilí a řezačku má každý hospodář. Sečí stroj je ve vsi jen jeden. Remesla jsou zastoupena 4 kováři, 4 obuvníky, 3 truhláři, 2 zámečníky, 2 tesaři a 3 krejčími. V osadě je pět cihelen, zaměstnávajících asi 40 dělníků. Ze sousedů má asi čtvrtina po 2 až 10 desjatinách, ostatní více, a jeden 30 desjatin. Volební právo v prvním sboru má 7, ve druhém 17 občanů.

Máme jednotřídní ministerskou školu, v níž se vyučuje jen rusky. Záků je 80, a to nechodí ještě všechny děti. Číst a psát kromě

dvou umějí všichni, většina rusky i česky.

Vyznáním jsme od r. 1888 pravoslavní, kromě 10 katolických rodin.

V naši osadě se odebírají: 2 výtisky Cechoslovana, 2 výt. Českého rolníka, 1 výt. amerických Baltimorských novin, 3 výt. Milotického hospodáře, Besedy lidu, ruských asi 10, a sice: Петербургская маленькая газета, Свѣтъ, Сельскій вѣстникъ, Пива; celkem je u nás asi

150 čtenářů českých i ruských knih. Spolek je jen jeden, vzájemného pojišťování proti ohni, založený letos.

Vliv náš na domácí obyvatelstvo jeví se tím, že všechny okolní obce hospodaří podle našeho způsobu: zavádějí stroje, sejí všechny druhy obilí i jetel a sázejí chmel. Z ijeme s nimi ve velmi dobrém poměru, z počátku sice byly třenice, hlavně k vůli pastvě, ale to již je zapomenuto. Tři z našich děvčat vdala se za Rusy a jedno za Poláka.

DOMA I V CIZINĚ.

V Makedonii počínají bulharské čtyři projevatel opěť čilý život. Mezi ně bylo rozděleno množství stěhovačů, takže lze očekávat, že brzo přistoupí k „práci“. K obnovení jejich činnosti posloužily napjaté poměry mezi Bulharskem a Tureckem, které se projevují stále se opakujícími pohraničními srážkami. Podle všech příznaků dostalo Turecko válečnou horečku a snaží se vyvolat válku s jedním nebo několika balkánskými státy, aby odvrátilo pozornost obyvatelstva od vnitřních nepořádků.

Sultánova cesta do Makedonie. Na důkaz, že panství v Makedonii náleží dosud Turkům, má sultán podniknout cestu po této provincii a zejména zastavit se na Kosově poli, kde před 400 lety bylo poraženo srbské vojsko a tím dokončeno dobytí nynějšího evropského Turecka. Vláda turecká vyslovila přání, aby při této příležitosti navštívili sultána králeviči černohorský a srbský. Měla při tom úmysl, vzbudit v nevědomém a fanatickém lidu mohamedánském zdání, že Srbsko a Cerná Hora dosud uznávají nadvládu Turecka a na důkaz toho vysílají své následníky, aby sultánovi holdovali na místech, k nimž se upínají tak smutné upomínky celého srbského národa. Návštěva princeů byla již ujednána, ale v poslední chvíli došel telegram, že černohorský králevič na Kosovo nepojede. Snad uhodla černohorská vláda tajný plán turecké vlády a nechce jí dělati štáfáz.

Albánské povstání se rozmáhá. Nyní se k němu přidal i nejsilnější albánský kmen Miriditů, sídlící na jiho-východě od Skutarského jezera, prohlásil samosprávu Albánie, sestavil prozatímní vládu a dobyl města Alesiona.

Jihoamerické Spojené státy. Dle anglických zpráv dohovřily se v zásadě jihoamerické republiky Ecuador, Kolumbia, Venezuela, Peru a

Bolivia o spojení všech těchto zemí v jeden celek pod názvem „Velká Kolumbia“. Podrobná smlouva bude vypracována na konferenci zástupců těchto říší, svolané k 5. červnu. Hlavním účelem federace je obrana samostatnosti latinsko-amerických republik proti Seserní Americe. Tato federace však může mít praktický význam jen tehdy, připojí-li se k ní Brazílie, Argentina a Chili, které sice dosud nepřistoupily, ale také jsou znepokojeny stále rostoucími laskominami Spojených států Severoamerických.

Zbrojení Činy. Čína pokračuje horečně ve zbrojení. Vojenské sbory se převádějí do pohraničních míst a sesilují milic. Po celé říši se zřizují zvláštní vojenská oddělení k verbování a evičení milice. Do tohoto občanského vojska vstupuje z každé rodiny jeden muž a ozbrojuje se na státní útraty. Ačkoliv Číňané, od přírody nebojovní, nevstupují rádi do řad, přece časopisy zaznamenávají potěšitelný vzrůst milice počítající, že dosáhne půl milionu mužů. Takový přídavek k pravidelné armádě ovšem má velký význam, neboť ačkoliv se čínský voják nemůže rovnati evropsky vycvičenému, vyváží nedostatek cviku slepou nenávistí, kterou od věků chová k celému bílému plemeni.

Ruské zbrojení. Z Berlína se oznamuje, že Kruppův závod obdržel ohromné zakázky na vyzbrojení ruských dreadnoughtů (obrněných lodí) a baterií na Cerném moři. Plzeňský závod Skodův dostal zakázku na část obrnění pro stavící se právě čtyři ruské obrněnce; ostatní část obrnění a děla objednány u Kruppa.

Srbsko a Rakousko. Známy již našim čtenářům rakouský vyslanec při srbském dvoře hrabě Forgáč, věrný sluha páně Aehrenthalů a prostředník jeho při zaopatřování falešných listin, potřebných k protisrbské štvaničí, byl konečně přeložen z Bělehradu. Podle zásady:

„Mouření vykonal svoji povinnost, mouření může jíti“, nebyl ani povýšen, jak je zvykem, nýbrž dokonce ponížěn, byv jmenován vyslancem u saského dvora, kteréžto místo nemá pražádného politického významu. Jeho odchod z Bělehradu byl velice neslavný — dvůr nepořádal na jeho počest ani banketu, jak se obyčejně děje.

Turecko a Cerná Hora. Turecký vyslanec podal předsedovi černohorského ministerstva notu, v níž praví, že při pronásledování vzbouřenců se může státi, že turecké koule budou zaletovati na černohorské území, a prosí, aby se to nevykládalo jako útočné jednání nepřátelské. Předseda černohorského ministerstva v odvětné notě prosí, aby vzhledem k svrchovanému rozjitření vojáků Turci nestříleli na povstalce, přecházející na Cernou Horu.

Turecko a Bulharsko. Bulhaři jsou dosud pobouřeni zabitím setníka Georgieva, neboť Turci ještě nepotrestali vinníků a stálými sliby hledí záležitost oddáliti. Proto Bulharsko přerušilo dočasně vyjednávání s Tureckem o obchodní smlouvě až do vyšetření tohoto případu.

Vyhýbání se vojenské povinnosti v Uhrách. Uherským úřadům bylo divno, že v posledních letech přichází k odvodu ohromné množství mladíků úplně vysilených. Zavedeným vyšetřováním bylo zjištěno, že na venkově jsou tajně spolky, v nichž se mladí mužové uměle vysilují, aby se stali neschopnými k vojenské službě. V čele takového spolku stojí osoba, již se všichni musejí bezpodmínečně podříditi. Mladí mužové musejí celé dny pracovati na polích nepoživajíce žádné potraviny, večer pak scházejí se ke společné pitce a pijí do bezvědomí. Spáti nesmějí, a kdyby někdo usnul, bije jej náčelník metlou, pokud se nevzbudí. Mimo tento způsob jsou ještě jiné muky, směřující k jedinému cíli — úplnému vysilení. Zatčení členové spolku byli předvedeni vojenskému lékaři, který uznal, že se vysilenost jejich časem vyléčí a oni budou schopni k vojenské službě.

Italie a Rakousko. Všeobecné mínění v Itálii je silně zaujato proti Rakousku, jemuž podkládají výbojné plány na Balkáně. Rakousko se podezřívá, že se zamýšlí zmocniti Novopazarského sandžaku, ba i Soluně.

Pověsti o odstoupení císaře Františka Josefa I. Vzhledem ke špatnému zdraví rakouského císaře drží se stále pověst, že se císař zamýšlí vzdáti trůnu ve prospěch následníka a trávití konec svého života v ústraní. Těmto zprávám